Skolinspektionen

Beslut

2016-12-12

Dnr 44-2015:9918

Stiftelsen Grenadjärskolan
yvonne.wirhall@grenadjarskolan.se

Beslut för förskoleklass, grundskola och huvudmannens ansvarstagande

efter tillsyn i Grenadjärskolan

i Örebro kommun

Tillsyn i Grenadjärskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Grenadjärskolan under hösten 2016. Grenadjärskolan F–9 besöktes av Skolinspektionen den 9 och 10 november 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets officiella statistik för våren 2016 nådde i stort sett alla elever i årskurs 9 behörighet till gymnasieskolan. Det genomsnittliga meritvärdet för skolans elever uppgick till 263,2.

Enligt Skolverkets officiella statistik nådde alla elever i årskurs 6 kunskapskraven för betyget E eller högre i alla ämnen våren 2016. Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 11,3 och 16,3 med lägst betygspoäng i musik och högst betygspoäng i engelska.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-04-03
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Stiftelsen Grenadjärskolan visar att utbildningen som helhet utgår från nationella mål i skollag och läroplaner. Skolinspektionens utredning visar emellertid att rektorn på Grenadjärskolan F–9 vid organiseringen av undervisningen delvis frångår skollagens krav på att i undervisningen använda lärare som har ämnesbehörighet. För att ytterligare utveckla verksamheten och höja måluppfyllelsen behöver rektorn därför se till att lärarna bedriver undervisning i de ämnen som de har behörighet i.

Vidare behöver rektorn och huvudmannen säkerställa att psykologen deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Med det psykologiska perspektivet inom det förebyggande och hälsofrämjande arbetet kan skolan ytterligare utveckla och förbättra sitt värdegrundsarbete och arbetet mot kränkande behandling.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen grenadjärskolan att senast den 3 april 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Grenadjärskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen; 33 § införandelagen)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.
- Rektorn ska se till att psykologen deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Motivering till bedömning av brist

Lärarnas behörigheter

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte organiserar undervisningen så att lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.

Av inlämnade dokument och av intervjun med rektorn framgår att en del av undervisningen i skolan bedrivs av lärare som saknar behörighet för den undervisning de bedriver. Vidare framgår att det i skolan finns andra lärare som har denna behörighet. Av skollagen framgår att endast den som är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, och att undantag får göras om inte lärare finns att tillgå.

Av intervjun med rektorn framgår att hon har organiserat undervisningen i de lägre årskurserna utifrån ett klasslärarsystem. Rektorn berättar att en eller några lärare har ansvar för all undervisning i klassen för att eleverna ska känna sig trygga. Organiserandet av undervisningen utgår inte från lärarnas behörigheter, då rektorn menar att det blir rörigt om eleverna ska ha olika lärare beroende på lärarnas behörigheter. Rektorn framhåller vid intervjun att hon är noga med vilken personal skolan anställer. Rektorn använder därför inte alltid legitimerade lärare. För de äldre eleverna försöker rektorn använda behöriga lärare men rektorn annonserar inte ut lediga tjänster där det saknas behöriga lärare berättar hon. Istället söker rektorn och huvudmannen på olika sätt i sitt kontaktnät. Huvudmannen uppger vid intervjun att man vill veta vilka man anställer och att eleverna ska få ha lärare som de känner. Tryggheten går före kompetensen.

Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att det på skolan finns behöriga lärare i flera av de ämnen där undervisningen idag utförs av obehöriga lärare.

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13§ skollagen).

Tillsynen visar att det på skolan finns lärare som bedriver undervisning i ämnen de inte är behöriga i. Skolinspektionens utredning visar sammantaget att rektorn inte organiserar utbildningen utifrån skollagens krav på att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare.

Elevhälsan

Skolinspektionen bedömer att de psykologiska insatserna i elevhälsans arbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande.

Av dokumentation och av intervjuer med såväl rektorn som huvudmannen framgår att elevhälsan på skolan utgörs av speciallärare, specialpedagog, skolpastor med psyko-

social kompetens, skolsköterska, skolläkare samt psykolog. Kuratorstjänsten är vakant under föräldraledighet. Elevhälsoteamet, där också rektorn deltar, har regelbundna träffar för att diskutera stödbehov av olika slag. Teamet arbetar också förebyggande och hälsofrämjande. Vid intervjuerna med elevhälsans representanter, rektorn och huvudmannen framkommer emellertid att psykologen endast anlitas vid behov av utredningar. Det framkommer också vid dessa intervjuer att psykologen inte deltagit i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Av skollagen framgår att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande (2 kap. 25§ skollagen). I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165, sid. 275–277) betonas vikten av att de olika kompetenserna finns att tillgå i elevhälsan och att elevhälsans personal samverkar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionens utredning visar att psykologen inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Stiftelsen Grenadjärskolans verksamhet inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Stiftelsen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen och Grenadjärskolan uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på

ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumenten. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Carin Holtz
Beslutsfattare

Carina Nilsson
Föredragande

Bilagor
Bilaga 1: Allmänt om tillsynen
Bilaga 2: Fakta om Grenadjärskolan F-9

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Grenadjärskolan

Utbildningen i den fristående Grenadjärskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–9 samt fritidshem. På skolan går i dagsläget 178 elever. Cirka 47 procent av eleverna har invandrarbakgrund. Skolan har 10 klasser, förskoleklassen och en klass i varje årskurs 1–9. Grenadjärskolan har en kristen profil men vill också betona musik, drama och idrott. Skolenheten leds av en rektor. Huvudman för verksamheten är Stiftelsen Grenadjärskolan.